

1. Atatürk Dönemi Türk dış politikasının amaçları şunlardır:
- Lozan'da çözülmesi istenen konuların çözümlenmesi
 - Lozan'da aleyhimize çözülen konuların tekrar gündeme alınması
 - Bölgesel barışın kurulması
 - Evrensel barışa katkıda bulunulması
 - 1930'lardan itibaren meydana gelen duruma karşı Lozan'ın tekrar gündeme alınması

Cevap: E

2. Türkiye, 1923'te kabul edilen Lozan Boğazlar Sözleşmesi'nin getirdiği rejimi değiştirebilmek için ve bir uluslararası konferansta yeni bir rejim oluşturabilmek için 1933'den itibaren bir takım diplomatik girişimlerde bulunmuştur. İlk kez Londra'da yapılan Silahsızlanma Konferansı'nda Lozan'ın boğazların kıyılarını ve Marmara Denizi'ndeki adaları askerden ve silahtan arındıran hükümlerinin kaldırılmasını istedi. Ancak bu istek konferansın konusuyla ilgili olmadığından dikkate alınmadı. Türkiye bu istemini 1935 Milletler Cemiyeti Konferansı'nda ve Balkan Antantı Konseyi'nde tekrarlamıştır. Ancak yine muhatap bulamamıştır. Nihayet Milletler Cemiyeti'nin Habeşistan'a saldırdığı gerekçesiyle İtalya'ya zorlama önlemler aldığı Kasım 1935 toplantı sırasında Türkiye istemini tekrarladı ve olumlu bir hava yaratmayı başardı. İngiltere, Fransa ve Sovyet Rusya Montrö Boğazlar Konferansı'nda Türkiye'ye karşı ciddi bir tutum sergilemediler. Böylece Montrö Boğazlar Sözleşmesi yapıldı ve boğazların yeni statüsü belirlenmiş oldu.

Cevap: C

3. Atatürk'ün dış politikasının dayandığı esaslar şunlardır:
- ✧ Barış
 - ✧ Şeffaflık
 - ✧ Dürüstlük
 - ✧ Ulusal bağımsızlık
 - ✧ Uluslararası eşitlik
 - ✧ Evrensellik

Cevap: E

4. İtalya'nın 1935'te Habeşistan'ı işgal etmesi ve Orta Doğu'ya göz dikmesi Sadabat Paketi'nin kurulmasının öncelikli nedenidir.

Cevap: A

5. Türkiye'nin Hatay'a katılmasında aşağıda verilen nedenler etkili olmuştur:

- ✧ Sakarya savaşından sonra Fransa ile yapılan Ankara Antlaşmasıyla İskenderun'da özel bir yönetim kurulmuştur. Resmi dilin Türkçe olması bu yönetimin ağırlıklı olarak Türklerden oluştuğunu göstermektedir. Ayrıca bölgede Türk kültürünün gelişmesi ile ilgili bir hükümde anlaşmaya konulmuştur. Yine Türkiye'nin İskenderun Limanı'ndan serbestçe yararlanması hükme bağlanmıştır. Bu hükümler İskenderun sancağında Türk etkinliğini arttırmıştır.
- ✧ Fransa olası bir Alman saldırısına karşı Suriye'deki askeri güçlerini Anavatan'dan çekmek zorunda kalmıştır.

Cevap: C

6. 1930'lu yıllarda Avrupa'daki en önemli gelişme Alman saldırganlığının başlamasıdır. Bu saldırganlık bir yerde Türkiye'ye bazı fırsatlar tanımıştır. Türkiye'nin başvurusu üzerine Montrö Antlaşması yapılmış böylece boğazların statüsü değişmiştir. Bu arada dünyada meydana gelen ekonomik bunalım Türkiye'yi devletçilik uygulamalarına girişmek zorunda bırakmıştır. Yine bu yıllarda Türkiye Balkan ve Sadabat Paktilerine girmiştir.

Cevap: E

7. Musul sorununun Türkiye'nin aleyhine sonuçlanmasının nedenleri şunlardır:
- ❖ Milletler Cemiyeti'nin İngiltere'nin etkisinde olması
 - ❖ Bölgenin hem petrol hem de stratejik bir bölge olması
 - ❖ İngiliz istihbaratı ajanlarının İtalya'nın Yunanistan ile birlikte Trakya'dan ve batıdan Türkiye'ye saldıracığı yolunda söylentiler yaymaları ve bu durumun Türkiye'yi endişelendirmesi
 - ❖ Şeyh Said İsyanı'nın Türkiye'yi hem askeri hem de ekonomik olarak zayıflatması
 - ❖ Türkiye'nin bir an evvel kendi sınırlarını güvenceye alarak inkılaplara başlamak istemesi

Cevap: E

8. Montrö Sözleşmesi ile uluslararası boğazlar komisyonu kaldırılmış yetkileri Türk Hükümetine geçmiştir. Aynı şekilde Türkiye'nin boğazlarda asker bulundurması sağlanmıştır. Yabancı ticaret gemilerinin geçişi ise Karadeniz'e kıyısı olan devletler, Türkiye'nin savaşta olup olmadığı, barış zamanı gibi durumlarda farklı olmak üzere yeniden düzenlenmiştir. Ama sonuçta serbestlik devam etmiştir.

Cevap: C

9. 1923-1932 yılları arasından Türk Dış Politikası:

Türkiye 1923-1932 döneminde bir yandan Lozan dan kalan sorunlarını çözmeye çalışmış, öte yandan uluslararası genel gelişmelerle yakından ilgilenmiştir. 1932'de Milletler Cemiyeti'ne girerek uluslararası alanda daha da etkili bir role kavuşmuştur. Öte yandan 1923 sonrası kendi iç sorunlarına eğilip amaç edindiği batılı yapı değişikliğini gerçekleştirebilmek için Türkiye'nin dışta istikrara çok ihtiyaç duyduğu bir dönemdir.

Dönemin bilançosu:

- ❖ Yunanistan ile mübadele sorununun çözülmesi ve bu devletle 1930'da çeşitli alanlar ile ilgili sözleşmeler yapılması
- ❖ Irak sınırının son durumunu alması ve İngiltere ile ilişkilerin gelişmeye başlaması
- ❖ Fransa ile Suriye sınırında düzeltme yapılması
- ❖ Borçların ödenmesi konusunda 1930'da Türkiye lehine düzenleme yapılması

Cevap: C

10. Lozan'da 30 Ocak 1923 tarihi sözleşme ve ek protokolle mübadele anlaşması imzalanmıştır. Anlaşma'ya göre mübadele 1 Mayıs 1923 tarihinde başlayacaktır. Türkiye mübadeleyi sorunsuz, yapmak için bir bakanlık kurmuştur (Mübadele İmar ve İskan Vekaleti). Bu bakanlığın büyük uğraşları sonunda bütün ekonomik zorluklara rağmen mübadele yapılmıştır. Yunanistan ise çok daha zor sorunlarla uğraşmıştır.

Mübadele her iki ülkenin nüfus yapılarında da etkili olmuştur. Her iki ülkede de homojen nüfus oranının arttığı söylenebilir.

Cevap: E

11. Ankara Anlaşması ile İtilaf Devletleri cephesi bozulmuş ve yeni Türk Devleti Fransa tarafından tanınmıştır. Bu anlaşma sonunda Güney Cephesi'ndeki savaş resmen sona ermiş ve Türkiye'nin güney sınırı belirlenmiştir.

Cevap: D

12. Dış politikada güçlü ve sözü geçer bir ülke olmanın koşulu iç politikada da güçlü olmaktır. Örneğin Kurtuluş Savaşı'nda Türk halkı birlik beraberlik duygusuyla TBMM'ye destek olduğu için Kurtuluş Savaşı'nı kazanılmıştır. Ancak TBMM açıldığı sıralarda çıkan iç ayaklanmalar yüzünde gücünü ayaklanmaları bastırmak için kullanan TBMM kuvvetleri Yunanlıların Batı Anadolu'daki ilerleyişini durduramamıştır. Aynı şekilde 1925'te Laik Cumhuriyeti yıkmak ve İngiltere'nin kışkırtmasıyla bölücü amaç da güden Şeyh Said İsyanı çıkmış ve Türkiye Cumhuriyeti dört ay boyunca askeri ve mali gücünü bu isyanı bastırmak için harcamıştır. Böylece müzakereler yoluyla alamadığımız Musul, Kerkük ve Süleymaniye bölgesi için İngilizlere karşı askeri müdahale şansımız kalmamıştır. 1926 Ankara Antlaşması ile Musul ve çevresi İngiliz yönetimindeki Irak'a bırakılmıştır.

Cevap: B

13. Milli mücadele sırasında Türk Dış politikası siyasi varlığını dünyaya kabul ettirmeye yönelmiştir. Bu süreç Moskova Antlaşmasıyla başlamış ve Lozan'la noktalanmıştır.

1923'ten sonra ise Lozan'dan kalan sorunlara yönelmiştir. İngiltere ve Yunanistan'la mücadele bunlar arasındadır. 1930'larda ise bölgesel barış arayışları ön plandadır. Yine bu yıllarda Lozan'da çözölen sorunlar yeniden gündeme alınmış ve Boğazlar Rejimi'nin değışmesi sağlanmıştır.

Cevap: E

14. Milletler Cemiyeti yerine yeni bir uluslararası kurum oluşması sırasında yapılan görüşmeler ilerledikçe bu kuruma üye olmanın şartları ortaya çıkmıştır. Bu şartlar arasında demokrasiyle yönetilmek şartıda vardır. Türkiye üye olmanın şartlı olarak göröldüğünde çok partili rejime geçişı gerçekleştirmiştir.

Cevap: B

15. 1929'da ABD'de borsada başlayan çöküş bir anda ABD'yi ekonomik bunalıma sürüklemiştir. ABD bunalımdan çıkmak için borç verdiği ölkelerden borçlarını isteyince bunalım bütün dünyaya yayılmıştır. Bunalıma giren ölkeler ithalatı kısıtlamışlardır, işte Türkiye bu durumdan etkilenir. Çünkü Türkiye tarım ürünleri satarak ve bunun karşılığında makine parçaları almaktadır. Dış satım geriliğince ister istemez ekonomiye doğrudan müdahale etmeye başlar.

Türkiye bunalıma karşı şu tedbirleri almıştır:

- ❖ Kendine yeterli olmaya çalışmak
- ❖ Dünyayı tanıyan yeni siyasi kadrolarla bunalıma atlatmaya çalışmak
- ❖ Devleti doğrudan ekonomik ve mali alana sokmak. İlk özel banka olan iş Bankası 1924'te kurulmuştur.

Cevap: A